

Segédlet
környezettudatos, közterület karbantartását szolgáló elektromos eszközök / járművek
beszerzéséhez

A segédlet célja, hogy információt adjon a pályázók részére a közterület karbantartását szolgáló elektromos eszközök / járművek beszerzése során a géptípus körütekintő kiválasztásához.

Az eszköz kiválasztásánál javasoljuk előnyben részesíteni az ápolandó terület nagyságához, az elvégzendő feladathoz igazodó teljesítményű és kialakítású, jó minőségű, tartós eszközöket, melyek legalább az ötéves kötelező fenntartási időszak alatt megfelelően fognak működni.

Nem véletlenül, hiszen egy tartós, jól működő eszköz vagy gép értékes összegeket tud megtakarítani a felhasználó Önkormányzat számára, mely pénzeszközöket más területeken tud hasznosítani.

A Balaton Fejlesztési Tanács által támogatott elektromos kisteherautóknak alapvetően településen belüli felhasználásra, ott elvégzendő feladatokra - pl. közterületi kommunális hulladék összegyűjtése, zöldhulladék (fűkaszálék, őszi lomb) szállítás, öntözés, stb. kell alkalmasnak lenniük, ezért az alábbi paramétereket érdemes átgondolni a jármű kiválasztása során:

1. Releváns paraméterek:

- Hatótáv: amennyiben rendelkezik meglévő járművel, a korábbi futásteljesítmény adatok alapján érdemes kalkulálni, amennyiben azonos feladatot fog végezni az elektromos jármű is. Ha nem rendelkezik korábbi adatokkal, általánosságban akkor is elmondható, hogy – mivel naponta tölthető munkavégzést követően az adott jármű – max. 70 - 100 km közötti napi hatótáv a legtöbb balatoni településen megfelelhet az adott üzemeltetési feladatok elvégzéséhez.
- Teherbírás: a tapasztalat szerint 800-1.200 kg közötti teherbírású jármű optimális a várható települési feladatokhoz. Az ez alatti járművek túl kicsik a feladat elvégzéséhez, e felett pedig olyan kényesebb területeken, mint pl. térkő vagy egyéb díszburkolatok már túl nagy terhelést jelenthetnek.
- Platószélesség: általánosságban az ideális platószélesség 1.100 – 1.300 mm között határozható meg. Ezzel a szélességgel még járdán és sétányokon is elfér a jármű, illetve már van olyan méretű szélessége, hogy akár nagyobb terjedelmet (pl. hulladékot stb.) is el tudjon szállítani.
- Platóhossz / Tengelytáv: a plató hosszának kiválasztása mellett érdemes a tengelytávot figyelembe venni. Maximális tengelytávként érdemes 2.500 mm-t választani, ennél nagyobb tengelytáv már olyan fordulósugarat eredményez, mely településen belüli felhasználásnál a manőverezhetőséget jelentősen csökkenti, ezáltal megnehezíti a munkavégzést.
- Fordulási sugár: az előzőből következik: érdemes max. 4-5 méter körüli fordulósugárral rendelkező járművet választani a könnyebb manőverezhetőséghez (sétányok, szűk utcák, terek, játszóterek, stb. területén).
- Fogyasztási adatok: minden 3.5 tonna alatti kisteherautó (N1) járműkategóriában szereplő járműnek létezik egy ún. típusbizonyítványa, melyben kötelezően meg kell adnia a gyártónak az elektromos kisteherautó fogyasztási adatait Wh / km-ben. Ezen

számadatból könnyen kiszámolható, hogy pl. 100 km-en hány kWh a fogyasztása az adott járműnek. Példa: ha az autó fogyasztása 150 Wh / km, azt jelenti, hogy 15 kWh / 100 km a fogyasztása. Tegyük fel, hogy az Önkormányzat 100 Ft / kWh áron veszi az áramot, melyből az adódik, hogy a jármű 100 km-re vetített áramfelvételi költsége $15 \times 100 \text{ Ft} = 1500 \text{ Ft}$. Érdemes ezt átszámolni, hiszen egy ilyen járművet nem néhány száz km-re vásárol a szervezet, óriási különbségek adódhatnak egy nagyobb fogyasztással bíró és egy korszerűbb, takarékosabb jármű között.

- Platómagasság: a településüzemeltetési feladatokra tervezett járműveknél fő szempont, hogy a sűrű fel- és lepakolás miatt a plató padlójának magassága ergonómiailag is megfelelően, azaz ne legyen se túl magas, se túl alacsony. A gyártók jellemzően 700 – 800 mm közötti platómagassággal gyártják településüzemeltetési feladatokra alkalmas járműveiket.
- Tárolók: érdemes átgondolni, hogy a fő feladatkörhöz használt szerszámok (pl. lapát, seprő, stb.) és egyéb kellékek szállítását miként tudjuk megoldani. Ehhez nagyon praktikusak lehetnek a több gyártó által kínált tároló vagy tartó megoldások.

2. Kevésbé fontos paraméterek:

- Töltési idő: sok gyártó hirdeti „szupergyors töltéssel” rendelkező töltőberendezéseit és gépeit. Egy településüzemeltetéssel foglalkozó cég vagy önkormányzat jellemzően kora reggeltől a délutáni, kora esti órákig dolgozik, ezen idő alatt használja gépeit. Ezáltal a munkaidő végétől (délutántól) másnap reggelig bőven van ideje feltölteni a következő műszakra elektromos kisteherautóját, nem mellesleg a normál 1 fázissal történő lassabb töltés kíméli az akkumulátorokat, mely által hosszabb élettartamot érhetnek el.
- Max. sebesség: 50 km/h elegendő. Nem célszerű magasabb sebességgel rendelkező járművet választani, több okból sem:
 - o Településen belül nem közlekedhet ennél magasabb sebességgel a jármű.
 - o Ha mégis magasabb sebességgel közlekedik, a fogyasztása megnő, azaz a hatótáv csökkenni fog.
 - o Balesetveszély: ezek a járművek jellemzően nincsenek olyan biztonsági felszereltséggel ellátva, mint pl. a légzsák, ezért az 50 km/h feletti sebességgel való közlekedés életveszélyes lehet.
- Klímaberendezés: ne felejtjük el, hogy ez alapvetően munkagép, melynek nagy ajtófelülete és kisebb kabinja van, emellett rövidebb távokat tesz meg és az ajtók sűrűn vannak nyitva. A klímaberendezés használatának hatékonysága rövid távoknál megkérdőjelezhető, ugyanakkor a klímaberendezés az autó árát jelentősen növelheti. Átgondolandó a használata.
- Multimédiás kijelző: személyautónál a komfortérzetet növelő tényező, de egy munkaeszköznél nem releváns.
- Tolatókamera: egy ilyen jármű méreteinél kevésbé lényeges a tolatást segítő kamera. Ami ennél fontosabb - és erről érdemes meggyőződni akár személyesen is, ha van rá lehetőség - a kabinból történő kilátás.